GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 151. Duminecă, 12 (24) Iulie. 1887.

Brașovŭ, 11 (23) Iulie 1887.

Totdeauna a fostŭ dorința nóstră sĕ cunóscemŭ opiniunea ce domnesce în sînulŭ fruntașilorŭ românĭ cu privire la mersulŭ afacerilorŭ nóstre naționale.

Astăḍĭ primimŭ dela unŭ bărbatŭ distinsŭ *din nordulŭ Transilvaniei* unŭ articulŭ, care, deși nu atinge cestiunĭ până acum nediscutate, merită tótă atențiunea, pentru modulŭ cum caracteriséză situațiunea, ce resultă din atitudinea indolentă și nesinceră a unei marĭ părțĭ dintre ómenii noștri cu carte față cu causa nóstră generălă națională.

Eată articululŭ:

Suntemŭ aplecațĭ a crede că prin multele descoperirĭ făcute în ḍiarele române despre slăbiciunile de totŭ soiulŭ ce le-a manifestatŭ în decursulŭ alegerilorŭ de deputațĭ la dieta din Pesta, o parte a ómenilorŭ noștri cu carte, și prin aceea că aceste slăbiciunĭ s'au datŭ pe față în tótă golătatea lorŭ, vomŭ dobêndi măcarŭ atâta, ca sĕ putemŭ alege neghina din holdă, și sĕ nu ne mai încredemŭ în unele ființe problematice, carĭ nu se rușinéză a trăi din pâne românéscă și totușĭ servescŭ contrarilorŭ noștri.

Până când bărbații românĭ și poporulŭ românŭ nu vorŭ avé puterea sufletéscă de a respinge dela sine p'aceștĭ parasițĭ ai națiunei, și până când nu va înceta a lăpta cu hrană românéscă pe acești șerpĭ la sînulŭ sĕu, până atuncĭ lupta pentru drepturĭ este o mare sinamăgire, căcĭ étă pe mulțĭ îĭ aflămŭ, carĭ iau în deșertŭ tóte ce se facŭ și se hotărăscŭ în favórea némului românescŭ.

Nu numai acestŭ păcatŭ róde la rĕdăcina binelui nostru, ci aflu de lipsă a atrage atențiunea tuturora și asupra ținutei lâncede ce observămŭ unii față cu suferințele bărbațilorŭ noștri carĭ cu inima în dințĭ susținŭ causa românismului.

Acești pionerĭ ai causei, de carĭ încă, mulțămită ceriului, mai putemŭ mulțĭ numĕra — deși puținĭ în raportŭ cu cei mulțĭ chiămațĭ — în prigonirile pornite contra lorŭ, nu se potŭ nicĭ bucura, nicĭ lăuda, că Românĭ de bunŭ renume s'arŭ interesa mai de aprópe, cu atâtŭ mai puținŭ că arŭ cuteza a se întrepune pentru ei, ci ceata nóstră inteligentă la astfelŭ de ocasiunĭ află cu cale, ca sub diferite pretecste sĕ se ascundă.

Nu numai pe timpulŭ faimósei „Iredente“ avurămŭ ocasiune a vedé acéstă purtare nebărbătéscă a unora dintre ómenii noștri cu carte, dér se întêmplă acésta și mai încóce. Esemplu este pertractarea finală ținută la tribunalulŭ din Turda contra rĕposatului v.-protopopŭ Vlassa, la care nu s'au presentatŭ ascultătorĭ din sînulŭ cărturarilorŭ românĭ. Asemenea s'a întêmplatŭ în altŭ casŭ la judecătoria din Alba Iulia și așa mai departe, în urma unei nepăsărĭ neesplicabile, décă nu voimŭ a lua de scusă îndatinata desvinovățire, că fiecare sĕ-șĭ apere pielea după puțința proprie contra atacurilorŭ puterei publice, care prin aceste împilărĭ are de scopŭ a lovi nu pe individŭ, ci causa întregului poporŭ românescŭ.

In sf. scriptură se ḍice: „nimicise-va păstorulŭ și turma se va împrăștia“. Acésta ḍicere cu multŭ temeiu se póte aplica la ținuta nóstră, sedusă în mare parte de nisce mărginite concepte a scopului ce voimŭ alŭ ajunge.

Părintele Vlassa n'a muritŭ atât din causa suferințelorŭ trupescĭ, ci mórtea lui de totŭ regretabilă este mai multŭ o urmare a suferințelorŭ sale sufletescĭ, după ce a vĕḍutŭ câtŭ de puținŭ se consideră acei bărbațĭ devotațĭ, carĭ se espunŭ, din partea acelora carĭ mereu se ținŭ și se fălescŭ a fi Românĭ apĕrătorĭ ai causei comune. Cu vorbe góle și cu inima sécă nu putemŭ representa causa.

Românĭ crescuțĭ și lăptațĭ de mame române și cu ajutóre hrănițĭ la studiile lorŭ aḍĭ au devenitŭ instrumente vile în contra némului românescŭ. Se simtŭ măgulițĭ chiar când se potŭ lingușĭ la stăpânii lorŭ străinĭ cu câte o denunțiațiune contra unui séu altui luptătorŭ românŭ. Unulŭ devine corteșŭ la alegerĭ, altulŭ redactorŭ la vr'o fóiă a Kulturegyletului, dér cei mai mai mulțĭ lucră în ascunsŭ, condușĭ de afurisita pasiune a invidiei, ca sĕ sape grópa celorŭ mai devotațĭ bărbațĭ românĭ fără ca publiculŭ românŭ sĕ-șĭ ia ostenéla a-i respinge și a-i corege. Ba mulțĭ din ómenii noștri cu carte îĭ cumănăcescŭ din nisce considerațiunĭ neesplicabile, dér cu atâtŭ mai rușinóse pentru noi, căcĭ unŭ Ungurŭ mĭ-a dechiaratŭ în ḍilele trecute, că numai din causa aceștorŭ simptome bolnăviciόse nu póte triumfa causa Românilorŭ, deórece Românii nu ținŭ laolaltă.

Când poporulŭ românŭ și mai alesŭ maioritatea ómenilorŭ cu carte românĭ vorŭ veni la convingerea, cumcă pe pionerii causei românescĭ sĕ-i stimeze și susțină — éră pe trădătorĭ sĕ-i respingă și desprețuéscă — atuncĭ numai vomŭ puté susține că poporulŭ românŭ seriosŭ luptă pentru viitorulŭ sĕu, și pentru emanciparea sa de sub jugulŭ terorismului jidano-maghiarŭ.

„*Hic Rhodus, hic salta!*“

Din afară.

Precum amŭ fostŭ împărtășitŭ alaltaerĭ, tóte puterile au rĕspunsŭ la circulara Porții privitóre la alegerea prințului de Coburg ca principe alŭ Bulgariei. Rĕspunsurile le resuméză o telegramă din Constantinopolŭ astfelŭ: Germania subordinéză acceptarea sa de resoluțiunile celorlalte puterĭ; Austria va accepta orĭ-ce prințŭ primitŭ de Bulgarĭ și în conformitate cu tratatulŭ dela Berlinŭ; Italia a rĕspunsŭ ca Austria, adăogêndŭ că numai Pórta trebue sĕ decidă legalitatea séu nelegalitatea alegerei prințului de Coburg; Englitera nu obiectéză nimicŭ contra alegerei prințului de Coburg, ea va accepta orĭce prințŭ numitŭ conformŭ tratatului dela Berlinŭ; Franța rĕspunde ca Germania, adăogêndŭ că prințulŭ de Coburg fiindŭ alesŭ de o Sobranie ce cuprinde representanții Rumeliei orientale, alegerea sa e nelegală, décă nu ar fi a recunósce unirea Bulgariei cu Rumelia. Rusia a respinsŭ orĭ-ce alegere făcută sub regența și Sobrania actuală. Consiliulŭ de miniștrĭ turcescĭ a deliberatŭ asupra rĕspunsurilorŭ de mai susŭ și n'a hotărîtŭ nimicŭ; elŭ va esamina din nou cestiunea într'unŭ altŭ consiliu.

Scirĭ din Sofia anunță o mare escitațiune printre poporŭ și armată contra Regenței. I se impută că alegerea nechibzuită a principelui de Cobrug a compromisŭ Bulgaria. Partidulŭ principelui de Batemberg proectéză de a forța printr'unŭ actŭ violentŭ pe principele Ferdinand sĕ renunțe la tronŭ. Ḍilele regenței suntŭ numĕrate, ḍice o telegramă sosită din Sofia în Pesta. Se crede că succesorii vorŭ fi d-nii Radoslavof, Nicolaeff, Popof și Mutkuroff.

După corespondentulŭ berlinesŭ alŭ ḍiarului „Temps“, principele de Bismarck a declaratŭ că candidatura principelui de Coburg este mórtă din nascere.

Din Belgradŭ se telegrafiază că unŭ oficerŭ în reservă, acusatŭ că ar fi rĕspânditŭ proclamațiunĭ îndemnândŭ la rĕscólă populațiunea din Bosnia și Herțegovina, a fostŭ arestatŭ. S'au descoperitŭ în acelașĭ timpŭ urme de propagandă panslavistă. Unŭ mare numĕrŭ de proclamațiunĭ revoluționare au fostŭ confiscate. Unŭ Erțegovinénŭ, la care s'au găsitŭ proclamațiunĭ de asemenea, ațîțândŭ pe Bosniacĭ la revoltă, va fi espulsatŭ.

Federațiunea radicalilorŭ în Francia.

Ḍiarele radicale francese publică unŭ apelŭ subsemnatŭ de senatorĭ, deputațĭ, consilierĭ comunalĭ și ḍiariștĭ cu privire la *înființarea unei federațiunĭ, care sĕ propage reîntórcerea la tradițiunile revoluțiunei și la introducerea lorŭ în legiurĭ și moravurĭ.*

Situațiunea de față, ḍice apelulŭ, impune radicalilorŭ grele îndatorirĭ, de órece esistă republicanĭ carĭ suntŭ necredincioșĭ ideilorŭ revoluțiunei și carĭ admitŭ totŭ atâtŭ de bine unŭ concordatŭ cu papa ca și unŭ compromisŭ cu regaliștii.

Federațiunea cere despărțirea bisericei de cătră statŭ, libertățĭ comunale, învĕțătură gratuită pentru copiĭ, apĕrarea femeilorŭ, ajutorarea bĕtrânilorŭ, creditŭ pentru lucrătorĭ, justiția gratuită, impositŭ progresivŭ și egalitatea în serviciulŭ militarŭ.

Federațiunea propune formarea de comitete în tótă Francia, carĭ prin graiu și scrisŭ se propage opera revoluțiunei francese.

Printre subscriitorĭ se găsesce d. Clemenceau, vicepreședintele camerei Lefèvre, foștii miniștrii Granet și Locroy, poetulŭ Lacretelle, senatorulŭ Naquet, Rochefort și August Vacquerie.

Dintre ḍiare participă la federațiune: „La France“ „Intransigeant“, „Justice“, „Lanterne“, „Nation“, „Paris“, „Petit Parisien“, „Radical“ și „Rappel“.

Spaime „patriotice.“

Fóia jidano-maghiară „B. H.“, vorbindŭ despre pretinsele „uneltirĭ panslaviste“ în comitatulŭ Neutra, îșĭ varsă cătranulŭ pe harniculŭ preotŭ slovacŭ Hurban, care, deși bĕtrânŭ, dér luptă încă și aḍĭ cu foculŭ unui tênĕrŭ entusiasmatŭ pentru causa națiunei sale în contra maghiarisărei. Étă ce ne istorisesce „patriotica“ fóiă:

La 18 Iulie n. s'a sĕrbătoritŭ în Hluboka restaurarea bisericei luterane de acolo, pe care bĕtrânulŭ preotŭ a folosit'o spre „a demonstra contra statului“. Și anume în ce a constatŭ demonstrațiunea? Noulŭ coperișŭ alŭ turnului n'a fostŭ împodobitŭ numai cu o cruce, ci și cu unŭ vulturŭ cu două capete auritŭ. La arătarea primăriei comunale, fisolgăbirĕulŭ Ludovicŭ Toth trimise la curatorulŭ bisericescŭ însărcinarea, ca în timpŭ de 12 óre sĕ înlăture vulturulŭ cu două capete de pe turnŭ, în casŭ contrarŭ va fi datŭ josŭ de autoritate pe cheltuiala comunei. In acelașĭ timpŭ o copiă de pe raportulŭ primăriei comunale s'a trimisŭ judecătoriei cercuale din Szenitz spre a procede mai departe. In sfîrșitŭ primăria comunală fù avisată, ca în 24 óre sĕ raportezn despre înlăturarea vulturului. Hurban și ómenii sĕi credincioșĭ au făcutŭ recursŭ contra decisiunei fisolgăbirĕului și afară de acésta au cerutŭ pe cale telegrafică scutulŭ Maiestății Sale.

Poftimŭ „agitațiă panslavistă“, fiindŭ că s'a pusŭ o scândură cu vulturulŭ austriacŭ pe turnulŭ bisericei! Mari frichi la voinichi jidano-maghiarĭ!

SCIRILE ḌILEI.

Se scrie din Viena ḍiarului „Pester Lloyd“ că la întrebarea pusă de compania austro-ungară de căi ferate, în privința negociărilorŭ pentru încheierea unui *tractatŭ de comerciu cu România*, i s'a rĕspunsŭ din sorginte competentă, că nu e speranță că negociările cu România, atâtŭ de desŭ căḍute, sĕ iésă în curêndŭ la bune resultate.

—x—

Ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu a adresatŭ tuturorŭ comandanțilorŭ trupelorŭ din țĕrile corónei ungare o ordinațiune, ca la dislocărĭ sĕ arate la respectiva autoritate civilă pe soldații bolnavĭ de trahoma (și pe cei reconvalescențĭ), pe când ministrulŭ de interne a provocatŭ municipiile sĕ îngrijéscă pentru separarea bolnavilorŭ de ochĭ anunțațĭ și pentru esecutarea mĕsurilorŭ de precauțiune necesare, spre a se împedeca lățirea bólei egiptene de ochĭ.

—x—

D-lŭ *B. P. Hașdĕu*, care este de multŭ membru alŭ academiei imperiale ruse de sciințe, a primitŭ în

dilele trecute dela contele Tolstoy diploma de membru alŭ societății imperiale archeologice din St.-Petersburg, pe care o preşede Marele Duce Constantinŭ, unchiulŭ Impĕratului, dice »România Liberă.«

—x—

Anastasia văd. Flusturană, născ. A. H. Genovits, una din matrónele române ale Braşovului, care s'a distinsŭ prin virtuțile sale femeescĭ, a încetatŭ erĭ din viĕță. Adresămŭ condolențele nóstre întristatei familii!

—x—

Unŭ numĕrŭ de 24 elevĭ ai scólei de cadețĭ din Sibiiu au plecatŭ, sub conducerea comandantului şi însoțițĭ de cincĭ profesorĭ, în escursiune pe muntele Carpaților Negoiu.

—x—

La *poliția din Clușiu* s'a făcutŭ arĕtare că s'a găsitŭ o fetiță care rĕtăcise pe stradele Clușiului. Copila nu scie sĕ spună decâtŭ că e fata mamei sale, dér cum o chiamă pe mamă-sa nu scie. Pe ea însĕ o chiamă Lula şi acei negligențĭ părințĭ carĭ au perdutŭ o fetiță cu numele Lula suntŭ avisațĭ sĕ o céră la poliția din Clușiŭ.

—x—

Unŭ soldatŭ dela artileria din Sibiiu, care din 8 Martiu a. c. a dispărutŭ fără de a i se puté da de urmă, a fostŭ aflatŭ în pădurea din Dumbravă lângă Sibiiu cu ocasiunea exercițiului militarŭ. Este de totŭ misteriosŭ sfĕrşitulŭ lui tragicŭ, pentrucă îi lipsesce capulŭ cu totulŭ, ér o mână e tăiată de jumĕtate. Altfelŭ cadavrulŭ e îmbrăcatŭ cu întréga uniformă militară.

—x—

In noua restaurațiune *Mehsner*, dintre capulŭ promenadei de josŭ şi capulŭ stradei Căldărarilorŭ, se va da mâne séră Dumінecă în 24 Iulie n. o *serată-concertŭ* de cătră musica militară.

Reuniunea de înfrumsețare a Braşovului, abia numĕră 166 membri, se silesce a face din Braşovŭ unŭ locŭ de recreațiune în timpulŭ verei nu numai pentru locuitorii de aci, ci şi pentru călĕtorii României. Afară de diferite înfrumsețărĭ, reuniunea are de gândŭ sĕ înființeze unŭ institutŭ de băi rece, se construé că locuințe de véră potrivite pentru străinĭ ş. a., cu unŭ cuvêntŭ vrea sĕ facă din Braşovŭ unulŭ din cele mai încântătóre locurĭ de recreațiune. Prin acésta se va crea şi unŭ bogatŭ isvorŭ de venitur pentru locuitorii oraşului, aşa că contrarii reuniunei nu vorŭ mai puté cârti, cerĕnd mai bine pâne decâtŭ promenade frumóse. Reuniunea a hotărîtŭ sĕ facă încă în véra acésta o cale spre drumulŭ celŭ nou de pe délulŭ Romurilorŭ lângă grădina lui Trauschenfels, sĕ construéscă unŭ rondou la capĕtulŭ acelui drumŭ precum şi o promenadă spre băncile de dinsusŭ de Turnulŭ negru. Mai importantă e hotărîrea d'a se prelungi promenada de sub Têmpa până în romantica vale din dosulŭ Têmpei (Racadot-hal) ducêndŭ prin puncte cu o frumósă perspectivă, prin pădurea de fagŭ şi pe lângă păşțĭ stâncóse ale Têmpei. In valea Racado se va construi şi institutulŭ de băi. Pentru tóte aceste lucrărĭ se cerŭ cheltuelĭ marĭ, de aceea reuniunea face apelŭ la orăşenĭ a'i da sprijinulŭ necesarŭ spre a-o pune în posițiune sĕ întêmpine cheltuelile. Scopulŭ folositorŭ şi culturalŭ ce'lŭ urmăresce reuniunea pentru înfrumsețarea oraşului nostru e de ajunsŭ spre a îndemna pe câtŭ mai mulțĭ de a intra ca membri în acéstă reuniune.

Décă vomŭ avé în vedere că reuniunea pentru înfrumsețarea oraşului în Sibiiu a avutŭ în anulŭ 1886 cu totulŭ 540 membrii şi că venitulŭ ei anualŭ a fostŭ de 4392 fl., décă mai departe vomŭ considera că numita reuniune în 8 anĭ de cândŭ esistă a cheltuitŭ pentru scopurile ei 27,524 fl., atuncĭ trebue sĕ ne surprindă numĕrulŭ micŭ de 166 membri ai reuniunei de înfrumsețare braşovene, venitulŭ ei din 1886 numai de 725 fl. 51 cr. precum şi că dela înființarea ei în 1881 aşadér în 7 anĭ n'a putută aduna măcar 4000 fl. pentru scopurile sale. Causa pentru care aşa de puținĭ se înscriu ca membrii în acéstă reuniune cu taxa de 3 fl. pe anŭ, séu odată pentru todéuna cu 50 fl. ca membri fundatorĭ, pare a fi părerea, că acéstă reuniune vré sĕ facă numai luxŭ cu înfrumsețările ei. In realitate însĕ ea contribuindŭ la înfrumsețarea oraşului contribue şi la îmbunătățirea raporturilorŭ lui sanitare şi prin aceea că face ca Braşovulŭ sĕ fiă şi mai atrăgĕtorŭ pentru călĕtorii străinĭ şi a raporturilorŭ economice. Este prin urmare de doritŭ ca sĕ se înscrie câtŭ mai mulțĭ membri în acéstă societate.

Din Bihorŭ, Iulie 1887.

...Condusŭ de iubirea ce o am cătră națiunea din care făcŭ parte, vinŭ, d-le Redactorŭ, a arĕta deocamdată onoratului publicŭ cetitorŭ pe unii dintre păstorii turmei românescĭ bihorene, carĭ ca şi Iuda Iscarioténulŭ îşĭ vêndŭ şi servescŭ poporulŭ încredințatŭ lorŭ în mânile vrăşmaşului.

Nu voiu aminti numele acelorŭ mulțĭ, dér slabĭ învĕțătorĭ, carĭ mâncândŭ pânea bietului Românŭ, chinuescŭ pe copii şi îi facŭ sĕ-şĭ rumpă limba mereu cu învĕțarea de dicerĭ unguresci, încâtŭ țĭ se sfăşiă inima trecĕndŭ prin vre-o comună curatŭ românéscă unde se află astfelŭ de învĕțătorŭ şi audindŭ că te salută copii unguresce.

Cu tóte că promiseiu a nu aminti numele învĕțătorilorŭ, carĭ s'au făcutŭ culpabilĭ înaintea națiunei, totuşĭ numele unuia dintre ei, care îşĭ dă aerulŭ de modelŭ în ale metodicei, *Paulŭ Gavrilette* învĕțătorŭ în Beliu, nu-mĭ este permisŭ a-lŭ retăcé; d-sa, deşi asesorŭ consistorialŭ, ba şi deputatŭ sinodalŭ, *propune în şcólă mai totŭ unguresce*, acolo unde de abia suntŭ 2—3 Ungurĭ, ér în cercŭ nicĭ unulŭ, póte câte unŭ notăraşelŭ ca şi renegatulŭ Ioanŭ Bica, asemenea deputatŭ sinodalŭ, şi fiiulŭ d-sale. Dér, ce e mai multŭ, e vorba că d. Gavrilette ar fi propusŭ inspectorului Sipos ca sĕ înființeze o şcólă de statŭ în opidulŭ Beliu, unde ar face bune servițiĭ maghiarisării (firesce cu scopŭ de a fi pusŭ d-sa ca învĕțătorŭ la acea şcólă,—pe atuncĭ se plăteau regulatŭ salarele învĕțătorilorŭ dela acele şcóle. De sigurŭ pentru acestŭ sfatŭ,— neprimitŭ însĕ de d-lŭ inspectorŭ, verosimilŭ din lipsa mijlócelorŭ —a fostŭ pricopsitŭ d-sa, care se află dealtcum în bună stare materială, cu 50 fl. v. a. dela »Népnevelési-egylet«, dóră pentru aceea a fostŭ dusŭ d-sa pe spesele acestei societățĭ la esposiția regnicolară din Pesta. Rĕspunsulŭ mai bine nĭ l'ar puté da d-sa, care posede încrederea P. S. S. episcopului diecesanŭ din Aradŭ, de sigurŭ rĕu informatŭ despre d-lŭ Gavrilette.

Unŭ fostŭ inspectorŭ de şcóle, preotulŭ din Berechiu *Teodorŭ Popŭ*, şi alții de prin apropiere în parochiele de frunte fiindŭ, unde poporulŭ avêndŭ portŭ unguréscŭ s'a desbrăcatŭ în mare parte şi de datinele strămoşescĭ, este amestecatŭ printre Ungurĭ şi póte fi fórte periclitatŭ din causa nepăsării conducĕtorilorŭ, ne mai avêndŭ dela cine învĕța alipire cătră némulŭ sĕu, aceştĭ d nĭ, dicŭ, în locŭ de a se prenumĕra măcarŭ la unŭ diarŭ românescŭ, cetescŭ „Egyetértés« şi alte foi unguresci, nu-i mirare decédă din causa lipsei de abonențĭ puținele nóstre foi trebue sĕ se lupte şi cu marĭ lipsurĭ materiale, căcĭ mai alesŭ aicĭ, neavêndŭ noi decâtŭ fórte puțină inteligință, numai preoții din parochiele mai bune, carĭ nu luptă cu greutățĭ pentru subsistință, suntŭ aceia, carĭ potŭ şi trebue sĕ sprijinéscă literatura şi diaristica națională.

Unŭ preotŭ — numele îlŭ retacŭ de astădată — dintr'o parochiă de frunte, cu stare bună materială şi independentŭ, din ignoranță necum sĕ aibă o fóiă.—Dómne feresce sĕ-şĭ procure vr'unŭ opŭ— prenumĕrată din banĭ proprii, dér nicĭ organulŭ diecesei: „Biserica şi Şcóla“, care de comunŭ se plătesce din cassa bisericei, nu-i trebue, ci dice: „cetescŭ „Egyetértés“ dela jidovŭ şi »Budapesti Hirlap“ dela notarŭ“. Lucru minunatŭ însĕ, respectivulŭ d nŭ nu scie decâtŭ de totŭ rĕu vorbi unguresce!! Astfelŭ de ómenĭ precum s'a vĕdutŭ nu de multŭ pentru o stringere de mână şĭ-orŭ vêndutŭ celŭ mai scumpŭ dreptŭ de cetățénŭ alŭ lorŭ, mai suntŭ mulțĭ de calibrulŭ d-lorŭ înşirațĭ, dér îi retacŭ, însĕ îi voiu da de golŭ înaintea publicului românŭ de nu se vorŭ îndrepta, atuncĭ şi veneratulŭ consistoriu Orădanŭ va puté cunósce pe mulțĭ preoțĭ şi învĕțătorĭ mai deaprópe.

Intre multă neghină şi polomidă fórte micŭ este numĕrulŭ acelorŭ preoțĭ şi învĕțătorĭ, carĭ prin virtuțile şi zelulŭ lorŭ religiosŭ şi naționalŭ sĕ se înalțe şi sĕ servéscă ca esemplu rĕtăciților, carĭ mâncă prescura românéscă. Ar fi unŭ mare păcatŭ de aşŭ retacé numele acestorŭ individĭ, carĭ în fața prigonirilorŭ purcese cu mare furiă dela adversarĭ stau tare ca sentinele neînvinse contra noianului amenințătorŭ. Étă numele acelorŭ onorațĭ bărbațĭ: *Romulŭ Mangra* preotŭ în Gireşŭ, *George Drimbea* preotŭ în Tobolia, *Teodorŭ Vaida* preot în Husaseu, *Petru Leucuța* preotŭ în Chişlacia şi *Vasiliu Leucuța* preotŭ în Beliu. *Ioanŭ Pinterŭ* învĕțătorŭ în Beiuşŭ şi *Ioanŭ Buzu* învĕțătorŭ în Husaseu. Aceştĭ puținĭ individĭ înĭ suntŭ cunoscuțĭ ca nisce caractere firme însuflețițĭ de zelŭ şi devotamentŭ pentru națiune, biserică şi patriă; mai potŭ fi şi alții, dér n'am audiŭ nimica de ei.

După ce v'am descoperitŭ în liniamintele principale necasurile nóstre, aflu de lipsă a vĕ arĕta după spusa unorŭ învĕțătorĭ modulŭ şi tactulŭ cu care inspectorulŭ regescŭ ung. de scóle D. Sipos marele maghiarisatorŭ al acestui comitatŭ, procede la cercetarea şcólelorŭ nóstre confesionale. Intrândŭ în scólă, d-sa nu esaminéză decâtŭ din limba maghiară: hogy hivnak téged (cum te chiamă pe tine?) hát apád? (dar pe tatălŭ tĕu?), hol laktok tik? (unde locuițĭ voi?) etc. Apoi sĕ uită la ordinea órelorŭ. Décă află numai două óre de limba maghiară pe sĕptĕmână, apoi cu frumosulŭ órecum rugândŭ pe învĕțătorŭ îi povestesce folosulŭ celŭ avemŭ învĕțândŭ câtŭ de multe óre limba statului.

Interesantă este visita „măriei sale« în scóla din Rojtŭ şi S. Miclăuşŭ. Intr'una scolarii aveau scrisŭ (după Sipos rossz ortografiaval) şi sciau cânta „Hazádnak rendületlenül“, după Sipos cu scopŭ de a arunca pulbere în ochii d-sale („hogy port hintsen a felügyelöseg szemebe“); întralta bietulŭ învĕțătorŭ avêndŭ pe masă »Hora mortului“ usitată p'aicĭ d'a se cânta la finea prohodului la mortŭ, prin care se desparte de acéstă lume „fericită“, D. Sipos vĕdêndŭ acéstă poesiă numai decâtŭ puse mâna pe ea strigândŭ: „Hóra notája, jol

---

FOILETONU.

(10)

Misterele Veneției.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

III.

Fiametta.

— Ai vĕdutŭ pe Pietr'o? întrebă Salvator.

— Da, l'am dăritŭ într'o luntre pe Giudeca. L'am strigatŭ: — He! Pietro! — însĕ negreşitŭ că nu m'a audĭtŭ fiindŭ că nu mĭ-a rĕspunsŭ! dise Ricardo pe când îşĭ lega luntrea de unŭ stîlpŭ.

— N'a vrutŭ sĕ te audă.

— Pentru ce?

— Nenorocitulŭ nĭ-a furatŭ doi sechinĭ de aurŭ pe carĭ-i adusese tata! dise Giovanna stringêndu tare brațulŭ lui Ricardo.

— De asta vĕ plângețĭ? — dise Ricardo ridêndŭ. — Pietro v'a luatŭ doi galbenĭ de aurŭ, eu v'am adusŭ patru în locŭ.

Şi Ricardo, deschidêndŭ mâna Giovannei, îi puse cei patru banĭ de aurŭ pe carĭ îi câştigase în urma trântei dintre Castellanĭ şi Nicolоțĭ.

— De unde ai aurulŭ ĕsta, Ricardo? dise Giovanna cu voce cam schimbată.

— O! sĕ nu-țĭ fiă frică, Giovanno! l'am câştigatŭ cu cinste. Este premiulŭ luptei dintre Castellanĭ şi Nicolоțĭ. Eu sunt biruitorulŭ. Hei! Giovanno, ruda ta Bartolomeo sergentulŭ a pățit'o bună, — dise Ricardo ridêndŭ cu hohotŭ.

— Adĭ plouă sechinĭ de aurŭ! dise Fiametta sărindŭ de gâtulŭ lui Ricardo.

Gondolierulŭ se roşi ca unŭ racŭ.

— Dragă Fiametto, din sechinii ăştia ai şi tu o parte.

— Iți mulțumescŭ, Ricardo, eştĭ unŭ omŭ cum se cade şi te iubescŭ.

— Mĕ iubeştĭ? Fiametto! — dise gondolierulŭ. Eştĭ sigură c'o sĕ 'mĭ mai dicĭ vorbele acestea când veĭ fi de optsprędece anĭ?

Fiametta nu se roşi, ci îşĭ pironi ochii ei marĭ şi negri pe ochii gondolierului.

— O sĕ mai vorbimŭ noi despre asta, Ricardo, după ce vorŭ creşte copii. Până atuncĭ ia mĭ mâna. Cu voia mamei, de adĭ încolo sunt logodnica ta! dise Fiametta.

Gondolierulŭ strînse în mâna lui vênjósă mâna mititică a Fiamettei.

— Aşa dér mĕ iubeştĭ? îngână elŭ.

Copila se uită în fundulŭ ochilorŭ lui.

— Iubescŭ totŭ ce'i tare şi curagiosŭ! dise ea.

— Bine ai vorbitŭ! Fiametto.

Fisionomia copilei se schimbă deodată. Nările i se căscară, gura avu unŭ zîmbetŭ urîtŭ, în tóte trăsurile i se întipări unŭ dispreţŭ rece şi crudŭ; sub sprincenele'i negre ochii-i străluceau ca două stele printr'unŭ tufişŭ.

— Urăscŭ şi disprețuescŭ totŭ ce este slabŭ şi laşŭ! mai dise ea.

— Fiametto, ia séma sĕ nu dicĭ vre-o vorbă nelegiuită! dise mumă-sa cu o voce sdrobită.

— Fiametta are dreptate sĕ blasteme pe laşĭ! dise bĕtrânulŭ. — Câtŭ despre ceĭ slabĭ, nepoțica mea are prea multă generositate în sufletŭ pentru ca sĕ dică vre-o vorbă rea.

Fata ridică ochii asupra lui Salvator şi citi pe figura bĕtrânului o astfelŭ de espresiune de disperare, încâtŭ o podidi plânsulŭ.

Nicĭ Ricardo nicĭ Giovanna nu putură linişti pe copilă.

— Pentru ce plângĭ? îi dicea mumă-sa. Sĕ mulțumimŭ lui Ricardo, care nĭ-a adusŭ aurŭ şi nĭ-a curmatŭ suferințele! Ia gândeşte-te! patru galbenĭ! niciodată n'amŭ fostŭ aşa de bogațĭ!

— Şi n'ajunge numai atâtŭ! dise gondolierulŭ.

— Ce mai este? întrebă muma.

— Am venitŭ sĕ vĕ iau şi sĕ vĕ ducŭ cu mine.

— In ce locŭ?

— La palatulŭ ducalŭ.

Lacrimile Fiamettei se uscară d'odată.

— La palatulŭ ducalŭ? adevĕratŭ, Ricardo? întrebă ea pe gondolierŭ.

— Prea adevĕratŭ!

— Şi ce sĕ facemŭ la palatulŭ ducalŭ? întrebă Giovanna.

— Nu cumva ai refusa sĕ fii doica Ficei Adriaticei şi a dogelui? dise Ricardo ridêndŭ cu risulŭ lui puternicŭ.

— Ce vreĭ sĕ dicĭ? întrebă Giovanna.

— Vréu sĕ dicŭ — dise Ricardo — că de data acésta cununia dogelui cu Marea a fostŭ rodnică. S'a născutŭ o fată pe care am găsit'o plutindŭ pe lagună. Senatulŭ o adoptă şi dogele Francesco Foscari te alege pe tine, Giovanno, ca doică.

Bĕtrânulŭ Salvator, care pân'atuncĭ nu se mişcase din colțulŭ lui fără sĕ s'amestece în vorbă, sări în susŭ şi dise luândŭ mâna lui Ricardo:

— Adevĕrată, trăesce, a fostŭ găsită!

van! (Hora lui Horia, bravo!) Mai aflândŭ şi o predică scrisă de fiulŭ învĕţătorului, care e preotŭ, ér din ambele şcolĭ mai multe cărţĭ bĕtrâne, tipărite cu cirile, (de sigurŭ vorŭ fi fostŭ céslóve, ochtoice) — tóte ca iredentiste, ca revoltătóre contra patriei şi a infalibilei naţiunĭ dominante, le puse în buzunarŭ; veḑĭ Dómne! D-sa deşi nu scie de felŭ românesce, cu atâtŭ mai vĕrtosŭ nu ne cunósce literatura, totuşĭ scie carĭ suntŭ cărţile şi scrierile oprite, ceea ce se vede din confiscarea: predicei şi a „Horei mortului.«

Incâtŭ despre *alegerile de deputată* cu durere vinŭ a vĕ relata, că deşi domnii p eoţĭ aderézâ din gură la programa naţională din Sibiiu, totuşĭ *sub cuvêntŭ, că poporulŭ fiindŭ învĕţatŭ cu banĭ, mâncare, bĕutură şi sugărĭ nu póte fi înduplecatŭ la abstinenţă şi sĕ remână p'acasă*, şi că prin urmare *n'ar avea înţelesŭ că d lorŭ singurĭ sĕ rĕmână pasivĭ*, (vorŭ fi şi d-lorŭ ca poporulŭ!) ei au călcatŭ decisiunile conferenţei naţionale la alegerĭ. Fórte puţinĭ suntŭ acei cărturarĭ românĭ, carĭ la alegeriie decurse sĕ fi rĕmasŭ adevĕratŭ pasivĭ. — Alŭ D-Vóstrĕ pururea aderentŭ: *Bihorénulŭ.*

Din Ţéra Oltului, Iunie 1887.

Domnule Redactorŭ! Multŭ mai ostenesce şi plugarulŭ, până ce îşĭ vede holdele sale ajunse la cócere; dér óre se póte spune năcasurile şi luptele crâncene, carĭ le întêmpină învĕţătorulŭ, până ce ajunge la serbarea esamenului? Ḑéu că nu, căcĭ acelea între împrejurările de astăḑĭ suntŭ cu multŭ mai marĭ. La esamenile de véră din ĕstŭ anŭ la mai multe şcóle am luatŭ şi eu parte, decĭ încâtŭ îmĭ permite timpulŭ vĕ şi raportezŭ dela tóte câte ceva, ca sĕ se scie cine merită recunoscinţă pentru meritele sale; ér pe de altă parte, că cum se remunerézâ în ḑiua de astăḑĭ jertfele aduse în şcólă pentru binele némului nostru.

In ţéra Oltului şi chiar mai multŭ în giurulŭ Făgăraşului am luatŭ parte la esamenile de véră din comunele Becleanŭ, Veneţia inferióră şi Voila.

La şcóla din Becleanŭ funcţionézâ doi învĕţătorĭ ambi născuţĭ aci. Becleanulŭ e o comună frumósă şi şcóla lui o ḑidire pompósă. La acestŭ esamenŭ între alţĭ inteligenţĭ din Făgăraşŭ a asistatŭ ca present şi inspectorulŭ districtualŭ de şcóle M. O. D. Iuliu Danŭ, administratorŭ protopop. Esamenulŭ a decursŭ în ordinea cea mai esemplară, rĕspunsurile elevilorŭ au fostŭ câtŭ se póte de mulţămitóre. Publiculŭ asistentŭ, respective părinţii, carĭ veniseră ca sĕ se convingă fiăcare despre capacitatea fiilorŭ lorŭ şi care era atâtŭ de îmbulḑitŭ în sala cea mare încâtŭ cu greu te puteai învêrti, îţĭ da sĕ înţelegĭ prin semne aprobarea că ei suntŭ mulţămiţĭ cu rĕspunsurile fiilorŭ lorŭ. Inspectorulŭ districtualŭ de şcóle încă a contribuitŭ prin purtarea cea fină faţă de elevĭ la reuşita esamenului. Apoi în cuvêntulŭ de încheere a pusŭ la inima fiăcăruĭ însemnătatea şcólei în genere şi în specie la noi Românii în aceste timpurĭ vitrege. Onóre la atarĭ bărbaţĭ.

La esamenulŭ dela şcóla capitală din Vineţia inferióră suntŭ 3 învĕţătorĭ. Aci încă a condusŭ esamenulŭ inspectorulŭ districtualŭ de şcóle. Resultatulŭ după convingerea mea şi a celorŭ presenţĭ, carĭ toţĭ ómenĭ cunoscĕtorĭ de materie a fostŭ deplinŭ mulţămitorŭ. Este cam tristŭ când o şcólă dotată cu aşa bune puterĭ didactice nu este cercetată în destulŭ, se vede că Românii noştri încă şi acum suntŭ cuprinşĭ de amorţéla cea veche. După cum am auḑitŭ acéstă şcólă are şi unŭ fondŭ frumuşelŭ, cam la vre-o 12,000 fl. care însemnézâ: speranţă în viitorŭ.

Am asistatŭ şi la unŭ esamenŭ grănitşărescŭ şi anume după cum am amintitŭ în comuna Voila. Ca comisarŭ delegatŭ din partea comitetului administrativŭ alŭ şcólelorŭ şi fondului grănitşărescŭ a fostŭ căpitanulŭ pensionatŭ, d-lŭ B. Stanciu. Dênsulŭ a mersŭ la tóte şcólele grăniţăresci din comitatulŭ Făgăraşului. După cum vĕ este cunoscutŭ, la şcóla grăniţărésca din Voila funcţionézâ doi învĕţătorĭ şi o învĕţătóre. Invĕţătorulŭ diriginte funcţionézâ de mai mulţĭ anĭ, dér învĕţătorulŭ adjunctŭ şi învĕţătórea numai din acestŭ anŭ şcolasticŭ au începutŭ a funcţiona ca atarĭ. Resultatulŭ esamenului după părerea celorŭ presenţĭ dintre carĭ mulţĭ învĕţătorĭ — carĭ şi dênşii au suptŭ multă pulbere din şcólă — în tóte clasele a fostŭ aşa după cum trebue sĕ fiă unŭ esamenŭ bunŭ, ba décă esamenulŭ era liberŭ — după cum trebuia sĕ fiă — atuncĭ o spunŭ franco, că esamenulŭ trebuia sĕ fiă strălucitŭ. Dér nicĭ nu putea fi altcum, când învĕţătorii acestei şcóle s'au interesatŭ cu totŭ adinsulŭ de şcólă, din ḑi şi până în nópte, într'o ḑi ca intralta.

Unŭ lucru e de regretatŭ. D-lŭ comisarŭ s'a purtatŭ cam aspru. Inţelegŭ asprime faţă de acei învĕţătorĭ, carĭ nu-şĭ facŭ datoria şi timpulŭ celŭ scurtŭ pentru instrucţiune ilŭ petrecŭ în crăşme, poveştĭ etc., — dér faţă de acei învĕţătorĭ, carĭ numai şcóla o au înaintea ochilorŭ — nu o vĕdŭ de locŭ potrivită scopului şcólei.

Sperămŭ că pe viitorŭ nu se vorŭ mai întêmpla de acestea, mai alesŭ când nicĭ cea mai mică causă de nemulţămire contra unui învĕţătorŭ nu este. Din contră, puterile bune pedagogice şi conscienţióse trebuescŭ cruţate de neplăcerĭ şi încuragiate, celŭ puţinŭ cu vorba, décă altfelŭ nu se póte. *Óspele.*

Lista de subscripţiune

deschisă de „Gazeta Transilvaniei" pentru comunele române din Ardélŭ nenorocite prin incendiu şi inundare

Au mai incursŭ:

Dela on. d. Teodorŭ Iulianŭ preotŭ în Frata colectă dela poporŭ, în biserică . 4 fl.

Prin d lŭ învĕţătorŭ Augustinŭ Risniţă din Bicazŭ pe lista d-sale d-la d-nii. Ionŭ Urziceanu 1 fl, Alexandru Precupŭ 1 fl. 50 cr., Timarŭ Todorŭ 1 fl., N. N. 30 cr., Ioanŭ Cepeşiu 10 cr., Augustinŭ Risniţă 1 fl. laolaltă . . . . 4 fl. 90 cr.

Suma 8 fl. 90 cr.

Adăugêndŭ la acésta suma din nr. 148 alŭ „Gaz. Trans." lei n. 1440 şi 591 fl. 16 cr.

(Va urma). Totalŭ: lei n. 1440 şi 600 fl. 06 cr.

Le mulţumimŭ generoşilorŭ contribuitorĭ în numele nenorociţilorŭ, dorindŭ ca nobilulŭ lorŭ esemplu sĕ afle imitatorĭ pretutindenea.

Sciri militare.

Austro-Ungaria. Raportorulŭ din Pilsen alŭ fóiei „Hlas Narodova" afirmă din nou, că la darea în semnŭ lângă Racic mulţime de cartuşe (patróne) n'au luatŭ focŭ, fiindcă în locŭ de prafŭ, erau umplute mai multŭ cu tărîţe ce cadŭ la ferăstrăirea lemnelorŭ. Se ḑice că aceste cartuşe suntŭ fabricate în arsenalulŭ din Viena şi s'a numitŭ o comisiune sĕ cerceteze câtŭ se póte de strictŭ, tóte cartuşele. Décă tóte aceste cartuşe, care suntŭ destinate pentru puşca Mannlicher, vorŭ fi astfelŭ umplute, atuncĭ vorŭ trebui nimicite două sute de milióne de cartuşe, ceea ce arŭ constitui pentru erarŭ o pagubă de milióne.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PETERSBURG, 23 Iulie. — Protocolulŭ privitorŭ la regularea graniţelorŭ afgane s'a subsemnatŭ. Ratificarea va urma în cursŭ de 8 ḑile.

BERLINŬ, 23 Iulie. — Guvernulŭ francesŭ a comunicatŭ că mobilisarea de probă se va face în vestulŭ Franciei. De aceea din partea Germaniei nu se iau contra-mĕsurĭ.

PETERSBURG, 23 Iulie. — Unŭ ukas alŭ Ţarului permite liberulŭ esportŭ de cai.

BUDAPESTA, 23 Iulie. — După „Pester Lloyd", *alegerea prinţului de Coburg se póte considera ca delăturată.* Nu e probabilŭ că prinţulŭ se va urca pe tronulŭ bulgarŭ.

DIVERSE.

Alfred Krupp. — Deunăḑĭ o telegramă e anunţatŭ mórtea lui Alfred Krupp, proprietarulŭ marei fabricĭ de tunurĭ în Essen. Elŭ s'a născutŭ la 1812 în Essen. Părintele sĕu, Frideric Krupp, avea aprópe de Essen unŭ stabilimentŭ mic de turnătoriă. Numai dela 1841 a începutŭ sĕ întrebuinţeze oţelŭ turnatŭ, pe o scară mai întinsă. Numai cu ajutorulŭ bănescŭ alŭ unorŭ rude şi amicĭ a putută susţiné fabrica. Krupp căuta şi încercă sĕ fabrice arme de focŭ din oţelŭ turnatŭ. După 1860 s'au introdusŭ precedeurile mai nouĕ de a prepara oţelŭ. Armarea artileriei de câmpŭ germane, austro-ungare, italiene şi ruse are de basă construcţiunea lui Krupp de tunurĭ Peste 13,000 tunurĭ de oţelŭ turnatŭ au esitŭ din stabilimentulŭ lui Krupp. Tunulŭ celŭ mai mare, făcutŭ la Krupp, a fostŭ celŭ de o greutate de 54,000 kilograme, ce aruncă proiectile de 520 kilograme. In anulŭ 1860 numĕrulŭ lucrătorilorŭ ocupaţĭ în Essen era de 1764; până la 1870 numĕrulŭ lorŭ s'a urcatŭ la 7084, ér în anii din urmă îşĭ agoniséu pânea aci ca la 20,000 lucrătorĭ. Astăḑĭ întreprinderea lui Krupp cuprinde următórele secţiunĭ: 1) stabilimentulŭ celŭ mare din Essen; 2) trei mine de cărbunĭ la Essen şi Bochum; 3) 547 mine de ferŭ în Germania; 4) diferite mine de ferŭ în nordulŭ Spaniei, la Bilbav; 5) patru fabricĭ în Duisburg, Neuwied şi Sayn; 6) unŭ locŭ de tragere la ţintă cu tunurĭ, lungŭ de 17 kilometri; 7) locurĭ de tragere la ţintă în Dülmen, lungĭ de 7½ kilometri; 8) patru vapóre pe Oceanŭ; 9) diverse cariere de lutŭ, nisipŭ şi pĕtră. Producţiunea totală numai în Essen a fostŭ în anulŭ 1881 de 260,000,000 kilograme oţelŭ şi ferŭ.

Incercărĭ cu filoxera. — Incercările, ce le-a făcutŭ nu de multŭ Albert Morgan cu filoxera, se referă la forma filoxerei ce pare a fi lăţită în tótă Europa şi trăesce pe rădĕcinile viţelorŭ de viă. Acéstă filoxeră póte fi fără aripĭ şi cu aripe. Forma din urmă e rară. Resultatulŭ încercărilorŭ confirmă părerea lui Buckton, că lipsa de hrană şi tendinţa de a emigra este causa verisimilă a desvoltării formei aripate. Intr'o sticlă, plină cu pĕmêntŭ şi cu rădĕcinĭ de viţă, se ivescŭ individĭĭ micĭ aripaţĭ. Intr'o sticlă, ce era umplută numai pe jumĕtate cu pĕmêntŭ şi cu rădĕcinĭ, s'au desvoltatŭ 25, în alta care conţinea şi mai puţinŭ, s'au desvoltatŭ 36 de filoxere aripate. Acestea din urmă s'au ivitŭ după cincĭ ḑile, primele după 11 ḑile. Insectele aripate, astfelŭ produse, n'au trăitŭ decâtŭ 3—4 ḑile, depunêndŭ ouĕ în sticlă. Se pare că ivirea formei aripate nu depinde de temperatură.

Nascere fecundă. — Soţia unui sĕrmanŭ bărbatŭ din Lackenbah lângă Schwarzenbach, cerculŭ Wiener-Neustadt, anume Wehowsitz, născu la 14 l. c. patru copii. Mama şi trei copii suntŭ sănĕtoşĭ, alŭ patrulea copilŭ a fostŭ născutŭ mortŭ.

Necrologŭ. — *Anastasia văd. Flusturanŭ* născută A. H. Genovits a încetatŭ din viéţă în 10 (22 Iulie 1887 la 4 óre după prânḑŭ în etate de 86 anĭ. Despre acéstă durerósă şi ireparabilă perdere sĕ încunosciinţézâ tóte rudele, amicii şi cunoscuţii rĕposatei. Ceremonia funebră se va face Duminecă în 12 (24) Iulie 1887 la 4 óre p. m. Conductulŭ va porni din casele proprii, strada teatrului Nr. 96, spre cimiterulŭ dela biserica sf. Nicolae din Scheiu.

Braşovŭ, în 12 Iulie 1887.

Anastasia văd. *Radovicĭ, Nicolae, Dimitrie, Costantinŭ Flusturanŭ* fii. *George A. H. Genovits* frate. *Agnes A. H. Genovits* cumnată.

Raportŭ poliţienescŭ. Erĭ s'a găsitŭ în strada Căldărarilorŭ unŭ césornicŭ de argintŭ, care se află depusŭ la căpitănatulŭ orăşenescŭ din locŭ, de unde păgubaşulŭ şi-lŭ póte lua.

— Negreşitŭ! ḑise Ricardo.

Buniculŭ împreună mânile ridicândŭ ochii la cerŭ cu o bucuriă nespusă.

— Nu cumva scĭ ceva despre fetiţa aceea? întrebă Ricardo pe bunicŭ.

— Eu? nu... nu sciu nimicŭ.. — ḑise bĕtrânulŭ cădêndŭ érăşĭ pe scăunelulŭ lui

Toţĭ ai casei erau obişnuiţĭ cu purtarea ciudată a bĕtrânului, de aceea nicĭ nu băgară în sémă vorbele acestea. Ş'apoi bucuria îi înveselise pe toţĭ şi începură sĕ se pregătéscă sĕ plece cu gondolierulŭ.

După ce fură toţĭ gata — şi nicĭ nu le trebui multă vreme — Giovanna ḑise bunicului:

— Vii cu noi, tată?

— Nu, destinulŭ meu este aci.... aci rĕmânŭ până voiu închide ochiĭ! rĕspunse moşulŭ.

— Nu stărui nimenĭ ca sĕ vie şi elŭ şi toţĭ copii împreună cu muma lorŭ s'aşeḑară în luntrea lui Ricardo care porni îndată la Veneţia.

Nu trecuse nicĭ unŭ césŭ dela plecarea Giovannei şi a copiilorŭ din casa de pe lagune, când Salvator auḑi că scie cineva scara. Deşi se înoptase bine, totŭ se putéu ḑări lucrurile la lumina slabă a lunei. Salvator putŭ băga de sémă, că omulŭ care intrase páre unŭ cavalerŭ nobilŭ.

După o modă care tindea sĕ se lăţéscă de câţĭva anĭ în Veneţia, cavalerulŭ acesta era mascatŭ; părea tênĕrŭ şi purta pe sub manta o haină de catifea négră.

Mai nainte d'a ḑice vre-o vorbă streinulŭ închise uşa. Salvator se sculase, îşĭ descoperise capulŭ şi înaintândŭ spre streinŭ salutându-lŭ până josŭ, ilŭ întrebă:

— Escelenţa Vóstră voesce sĕ-mĭ vorbéscă?

— Da! rĕspunse scurtŭ necunoscutulŭ.

— Sunt la poruncile escelenţei Vóstre.

Streinulŭ nu deschise gura numai decâtŭ; însĕ ochii sĕĭ carĭ scăpărau în dosulŭ măscei şi se pironéu pe Salvator turburau ciudatŭ pe betrânŭ. Ca sĕ scape de felulŭ acesta de magnetismŭ lăsă capulŭ în josŭ.

— In schimbulŭ a doi sechinĭ de aurŭ primiseşi o sarcină! ḑise streinulŭ cu o voce metalică.

— Da, Escelenţă.

— Ai îndeplinit'o?

— Da, Escelenţă.

— *Intrégă?* întrebă streinulŭ apăsândŭ pe vorbă.

— Intrégă! rĕspunse Salvatorŭ încetŭ.

— Bine. *Deocamdată* primescŭ declaraţia ta ca adevĕrată. Dér, sĕ scĭ bine că eştĭ în mânile mele. Te voiu protegia décă ţĭ-ai făcutŭ datoria cu credinţă; însĕ décă ai trădatŭ cum va încrederea ce puseseiŭ în tine, sĕ te rogĭ lui Dumneḑeu, fiindcă 'ţĭ spunŭ dreptŭ, eştĭ unŭ omŭ mortŭ.

Şi ḑicêndŭ vorbele acestea necunoscutulŭ eşi, lăsândŭ pe nenorocitulŭ Salvatorŭ cufundatŭ în gândurĭ şi îngrozitŭ, cu totŭ curagiulŭ lui.

Multă vreme stete elŭ nemişcatŭ în loculŭ în care ilŭ lăsase streinulŭ.

In sfêrşitŭ se sculă, şi părŭ mai înviioratŭ. După ce se învêrti de 2—3 orĭ prin colibă, se hotărî.

— Satan, care a eşitŭ d'aci, are sĕ cunóscă adevĕrulŭ numai decâtŭ: eu suntŭ unŭ omŭ mortŭ. Insĕ elŭ vrea sĕ omóre secretulŭ meu, ér nu sĕ mĕ omóre pe mine. Bine! Secretulŭ acesta nu va muri cu mine! Mĕ ducŭ la părintele Jacopo, la mănăstirea Romaldinilorŭ! (Va urma).

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Iuliu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	100 95	Bonurĭ croato-slavone	104 50
Rentă de hârtiă 5%	87.45	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40	Imprumutulŭ cu premiu ung.	122.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.70	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —	Renta de hârtiă austriacă	81.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 20	Renta de arg. austr.	82.40
Bonurĭ rurale ungare	104.50	Renta de aurŭ austr.	112 30
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.30	Losurile din 1860	137.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 50	Acțiunile băncel austro-ungare	887 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 30	Act. băncel de creditŭ ung.	286.90
Bonurĭ rurale transilvane	104 40	Act. băncel de creditŭ austr.	281.20
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 98
		Napoleon-d'orĭ	10.02
		Mărcĭ 100 împ. germ.	62 10
		Londra 10 Livres sterlinge	126 41

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 4 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	91½	92—
Renta rom. amort. (5%)	94½	95—
» convert. (6%)	87—	87½
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	103½	104—
» „ „ (5%)	88—	89¼
» » urban (7%)	101½	102—
» » » (6%)	94—	94¼
» » » (5%)	86½	87—
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—	15.50
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieței Brașovu

din 23 Iuliu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.61	Vênd.	8.63
Argint românesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.97	»	10.01
Lire turcescĭ	»	11.34	»	11.37
Imperialĭ	»	10.34	»	10.37
Galbenĭ	»	5.93	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	100.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Insciințare.

Reuniunea femeilorŭ române din Brașovŭ a înființatŭ, după cum sĕ scie, unŭ internatŭ, cu scopŭ de a instrui fetițele așeḑate aci în menajulŭ casei, precum și în diferite lucrurĭ de mână, ce cadŭ în sfera unei bune económe, și anume se învață aci:

a) A pregăti totŭ felulŭ de mâncărĭ;
b) A spăla și a călca totŭ felulŭ de albiturĭ;
c) A cóse la mașină albiturĭ și vestminte;
d) A tórce, a țese pânḑă, postavŭ, covóre și alte lucrurĭ pentru trebuințele casei (industria de casă).
e) A cultiva legumĭ;
f) Regulĭ higienice.

In acestŭ internatŭ se primescŭ:

A. Interne.

1. **Fără plată** fetițe orfane, sĕrace, care vorŭ fi absolvatŭ 3—4 clase primare, și vorŭ fi împlinitŭ 14 anĭ. Aceste fetițe vorŭ provedé **tóte servițiele interne.**

2. **Cu plată** se primescŭ: parte fetițe de acele care au absolvatŭ clasele primare și vorŭ sĕ se cualifice numai în lucrurile, care se instruéză în internatŭ; parte de acele, care pe lângă acéstă cualificare vorŭ sĕ continue învĕțămêntulŭ la vre-una din școlete din locŭ.

Pentru instrucțiunea în lucrurile de sub a, b, c, d, e, f, **precum și pentru întrega alimentare** (nutrire) se plătesce anticipativŭ 10 fl. pe lună pentru fiă-care fetiță.

B. Externe.

Fetițe de acele din Brașovŭ, care vin în internatŭ numai peste ḑi, plătescŭ pentru instrucțiunea de sub punctele *a)* până la *f)* precum și pentru mâncarea de prânḑŭ și de séră (ojină) 6 fl. pe lună.

Părinții, care voescŭ sĕ-șĭ așeḑe fiicele lorŭ în acestŭ internatŭ, au sĕ se adreseze la subscrisa presidentă până la 15 Augustŭ st. v.

Agnes Dușoiu m. p. presidentă. **Dr. Nicolau Popŭ** m. p. actuarŭ.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ accelerat Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ accelerat Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după améḑĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după améḑĭ.
c) „ „ în *Săcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de améḑĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Săcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.